

فرم برنامه درسی

دانشکده پزشکی شیراز

نام درس: علوم تشریح عملی ۴	تعداد واحد: ۱ واحد
مقطع: علوم پایه	مدت زمان ارائه درس: ترم چهارم هر ورودی
پیش نیاز و هم نیاز: مقدمات علوم تشریح، دستگاه اعصاب، دستگاه حواس ویژه، علوم تشریح سروگردن	
مسئول برنامه: گروه علوم تشریحی	زمان اجراء: در طول ترم چهارم

آناتومی عملی سرو گردن

هدف کلی

آشنایی دانشجو با آناتومی سطحی، رادیولوژیک و توپوگرافیک ناحیه سر و گردن و اختلالات مرتبط با آناتومی این نواحی

اهداف میانی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند:

(۱) ناحیه گردن را بشناسد.

(۲) ناحیه سر و صورت را بشناسد.

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

الف- ناحیه گردن

- حدود آناتومیک گردن را بر روی جسد و مدل های آناتومیک بیان کند.
- اتصالات و مجاورات فاسیاهای گردنی را توضیح داده و مسیر انتشار عفونتهای گردنی را پیش بینی نماید.
- مثلث های گردن و منشأ، مسیر، مقصد ماهیچه های مربوطه و اعصاب آنها را بر روی جسد و مدل های آناتومیک توضیح دهد.
- منشأ، مسیر، شاخه ها و محدوده انتشار شریانها، وریدها و لنف گردن را بر روی جسد و مدل های آناتومیک توضیح دهد.
- منشأ، مسیر، شاخه های اعصاب شبکه گردنی، اعصاب مغزی واقع در گردن و زنجیره سمپاتیک گردنی را بر روی جسد و مدل های آناتومیک توضیح دهد.
- آناتومی ماکروسکوپی نای، مری گردنی و تیروئید، پاراتیروئید، (مجاورات با حلق و حنجره) و خونرسانی و اعصاب مربوطه را بر روی جسد و مدل های آناتومیک توضیح دهد.
- با توجه به آناتومی سطحی ساختمانهای طبیعی یاد شده، نای، تیروئید و نبض شریانی و سایر اجزا را بر روی جسد و خودش لمس نماید.
- با توجه به موقعیت مثلثهای گردنی و ساختمانهای واقع در عمق آنها ساختمانهای درگیر در طی صدمات وارده به گردن را پیش بینی نماید.
- آناتومی سطحی گردن را بر روی جسد، خودش و یا همکلاسی ها را بیان نماید.

▪ آناتومی ساختمان های گردن را در رادیوگرافی، CT Scan و MRI بیان نماید.

ب- ناحیه سر و صورت

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

▪ آناتومی ماکروسکوپی، فاسیا، عضلات سطحی و عمقی، مبدأ و مسیر عروق، اعصاب، شاخه ها و محدوده انتشار لنف ناحیه صورت و پوشش سر را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی شرح داده و اختلالات مهم ناشی از صدمه به اعصاب، عروق مربوط و ارتباطات وریدهای صورت با وریدهای داخل جمجمه را پیش بینی نماید.

▪ آناتومی ماکروسکوپی ناحیه پاروتید، گیجگاهی و زیر گیجگاهی و مجاورات و محتویات آنها را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی شرح دهد.
▪ منشأ، مسیر، شاخه های عروق و اعصاب نواحی فوق را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی شرح داده و مسیرهای مناسب را جهت بیحس نمودن اعصاب مربوطه را پیش بینی نماید

▪ آناتومی سطحی ناحیه سر را بر روی جسد، خودش و یا همکلاسی ها را بیان نماید.

▪ آناتومی ساختمان های سر را در رادیوگرافی، CT Scan و MRI بیان نماید.

آناتومی عملی دستگاه عصبی

هدف کلی

آشنایی دانشجو با آناتومی سطحی، رادیولوژیک و توپوگرافیک دستگاه عصبی

اهداف میانی:

دانشجو در پایان دوره باید بتواند :

- ۳) لایه های پوشاننده مغز و نخاع و فضاهای واقع در فاصله آنها را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی فرا گیرد.
- ۴) ساختمان ها و قسمت های مختلف نخاع، ساقه مغز، مخچه و دیانسفال را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی بداند.
- ۵) نیمکره های مغزی، قشر، شیارها، شکنج ها و لبها را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی بداند.

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

الف. لایه های پوشاننده مغز و نخاع و فضاهای واقع در فاصله آنها

- آناتومی سخت شامه، عنكبوتیه، نرم شامه، مایع مغزی نخاعی و فضاهای خارج سخت شامه ای، زیر سخت شامه ای، زیر عنكبوتیه و نحوه ترشح و جذب مایع مغزی نخاعی را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی توضیح دهد.
- شریانها، وریدها، سینوس های وریدی، لنف و اعصاب این لایهها را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی توضیح دهد.
- آناتومی سطحی پرده های مغز و نخاع و فضاهای واقع در آنها را بر روی جسد، خودش و یا همکلاسی ها را بیان نماید.
- آناتومی ساختمان های پرده های مغز و نخاع را در رادیوگرافی، CT Scan و MRI بیان نماید.

ب. نخاع، ساقه مغز، مخچه و دیانسفال

- آناتومی ماکروسکوپی و ساختمان درونی و ارتباطات عصبی نخاع را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی توضیح دهد..
- آناتومی سگمانهای مختلف نخاع را بر روی جسد، مدل های آناتومیکی و برش ها مقایسه نماید.
- آناتومی ماکروسکوپی و ساختمان درونی و ارتباطات عصبی بصل النخاع، پل مغزی و مغز میانی را بر روی جسد، مدل های آناتومیکی و برش ها مقایسه نماید و هسته ها، مسیر، مبداء و مقصد اعصاب مغزی را مقایسه نماید.
- آناتومی ماکروسکوپی و ساختمان درونی و ارتباطات عصبی مخچه را بر روی جسد، مدل های آناتومیکی و برش ها توضیح دهد..

- آناتومی بطن چهارم مغزی و اجزاء سازنده و آبراه مغزی آنرا بر روی جسد، مدل های آناتومیکی و برش ها بیان نماید.
- آناتومی بطن سوم و ساختمانهای دیانسفال مجاور شامل تالاموس، هیپوتالاموس، ساب تالاموس، اپی تالاموس و ارتباطات آنها را بر روی جسد، مدل های آناتومیکی و برش ها بیان نماید. . .
- آناتومی نخاع، ساقه مغز و دیانسفال، بطن های سوم و چهارم و آبراه مغزی و مخچه را بر روی برش های پلاستینیشن، رادیوگرافی، CT Scan و MRI را نشان دهد.

ج. نیمکره‌های مغزی، قشر، شیارها، شکنج ها و لب ها

- آناتومی نیمکره های مخ، لوب ها، شیارها، شکنج ها را بر روی مغز طبیعی و مدل های آناتومیکی بیان نماید.
- آناتومی ماده درونی نیمکره‌های مخ شامل ماده سفید و هسته‌های قاعده‌ای مخ را بر روی مغز طبیعی، برش ها و مدل های آناتومیکی توضیح دهد
- آناتومی ماکروسکوپی عروق مغز و نخاع و بر روی مغز طبیعی و مدل های آناتومیکی را بیان نماید.
- آناتومی نیمکره‌های مغزی، قشر، شیارها، شکنج ها و لب ها را بر روی برش های پلاستینیشن، رادیوگرافی، CT Scan و MRI نشان دهد.

آناتومی عملی دستگاه بینایی و شنوایی

هدف کلی

آشنایی دانشجو با آناتومی سطحی، رادیولوژیک و توپوگرافیک دستگاه بینایی و شنوایی

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند

- آناتومی ماکروسکوپی دیواره ها، ارتباطات، عضلات، فاسیا، عروق و اعصاب و دستگاه اشکی واقع در کاسه چشم و پلک را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی توضیح دهد.
- آناتومی اجزاء سازنده کره چشم و عروق و اعصاب چشم را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی توضیح دهد.
- آناتومی سطحی چشم را بر روی جسد، خودش و یا همکلاسی ها را بیان نماید.
- آناتومی ساختمان های چشم را در رادیوگرافی، CT Scan و MRI بیان نماید.
- آناتومی ماکروسکوپی اجزاء سازنده گوش خارجی، میانی، داخلی و ارتباطات و عروق و لنف و اعصاب را بر روی جسد و مدل های آناتومیکی شرح دهد.
- آناتومی سطحی گوش بر روی جسد، خودش و یا همکلاسی ها را بیان نماید.
- آناتومی ساختمان های گوش را در رادیوگرافی، CT Scan و MRI بیان نماید.

بافت شناسی عملی دستگاه عصبی

هدف کلی

آشنایی دانشجو با بافت شناسی سیستم عصبی جهت درک اختلالات ساختمانی و فرآیند آن

اهداف میانی :

دانشجو می بایست:

-لام های بافت شناسی مربوط به سیستم عصبی محیطی و مرکزی را با استفاده از میکروسکوپ نوری جهت درک اختلالات ساختمانی و عملکرد بافت فرا گیرد .

اهداف اختصاصی

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

۱. اسلاید های یک عصب محیطی (برای نمونه عصب سیاتیک)، گانگلیون، مغز، مخچه و طناب نخاعی را تشخیص دهد.
۲. در یک عصب محیطی اپی نورایوم، پرینورایوم و اندونورایوم و همچنین مقطع یک nerve fiber (اکسون و میلین) و هسته سلول شوام را نشان دهد.
۳. در گانگلیون نورنها و سلولهای ماهواره ای را نشان دهد
۴. در مغز ماده خاکستری و سفید و هسته نورنها، نورنهای پیرامیدال و هسته نوروگلی را نشان دهد.
۵. در مخچه سه لایه کرتکس و مدولا را نشان داده و سلول purkinje را شناسایی نماید
۶. در طناب نخاعی ماده خاکستری، ماده سفید، شاخ عقبی و جلویی و anterior horn cell را نشان دهد و سه لایه مننژ را نیز تشخیص داده و فضاهای بین این سه لایه را نشان دهد.
۷. در نمونه های دیگر (غیر از بافت عصبی) فاسیکل عصبی و نورون را نشان دهد.

فیزیولوژی عملی دستگاه اعصاب

هدف کلی

آشنایی دانشجو با بررسی عملکرد اعصاب مغزی- نخاعی

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

- ۱- رفلکس نوری مردمک را بداند.
- ۲- رفلکس تطابقی در مردمک را بداند.
- ۳- اعصاب درگیر در رفلکس نوری مردمک را بداند.
- ۴- اعصاب درگیر در رفلکس تطابقی مردمک را بداند.
- ۵- بررسی سلامت عصب حسی زوج ۵ را بداند.
- ۶- بررسی سلامت عصب حرکتی زوج ۵ را بداند.
- ۷- بررسی سلامت حرکتی عصب زوج ۷ را بداند.
- ۸- بررسی سلامت عصب زوج ۱۱ را از طریق بالا بردن شانه و عضله استرنوکلید و ماستوئید بداند.
- ۹- رفلکس های سطحی را نام ببرد (حداقل دو رفلکس).
- ۱۰- رفلکس های عمقی را نام ببرد (حداقل دو رفلکس).
- ۱۱- رفلکس های جهشی زانو را بداند.
- ۱۲- رفلکس آشیل را بداند.
- ۱۳- رفلکس عضله دو سر را بداند.
- ۱۴- رفلکس عضله سه سر را بداند.
- ۱۵- رفلکس عضله براکیورادیال را بداند.
- ۱۶- رفلکس قرینه را بداند.
- ۱۷- رفلکس پلانتار را بداند.

- ۱۸- علامت بابنسکی را بداند.
- ۱۹- بررسی سلامت اعصاب حسی نخاعی دست را بداند.
- ۲۰- بررسی سلامت اعصاب حسی نخاعی پا را بداند.
- ۲۱- بررسی سلامت اعصاب حرکتی نخاعی دست و قسمت فوقانی بدن را بداند.
- ۲۲- بررسی سلامت اعصاب حرکتی نخاعی پا را بداند.

بافت شناسی عملی دستگاه حواس ویژه:

هدف کلی

آشنایی دانشجویان با بافت شناسی دستگاه بینایی و شنوایی جهت درک اختلالات ساختمانی و فرآیند آن

اهداف میانی :

دانشجو می بایست:

-لام های بافت شناسی مربوط به دستگاه بینایی و شنوایی را با استفاده از میکروسکوپ نوری جهت درک اختلالات ساختمانی و عملکرد بافت فرا

گیرد

اهداف اختصاصی:

از دانشجویان انتظار می رود در پایان دوره بتواند:

- اسلاید های چشم، گوش داخلی و پلک را تشخیص دهد.
- در اسلاید چشم لایه های sclera, choroid, cornea, retina را نشان دهد.
- در اسلاید چشم لایه های شبکیه را نشان دهد.
- در اسلاید چشم لایه های قرنیه و لیمبوس را نشان دهد و کانال شلم را تشخیص دهد.
- در اسلاید گوش کورتی ارگان را نشان دهد.
- در اسلاید پلک لایه های پوست، عضله، تارسال پلیت و ملتحمه را نشان دهد.
- در اسلاید پلک غدد زایس تارسال و مول را نشان دهد.

روش آموزش

آموزش عملی آناتومی:

دانشجو در طی ۱۲ جلسه بطور عملی از طریق جسد، مولاژ، برش های طبیعی، رادیوگرافی، CT Scan و MRI به سرپرستی استادان و دستیاران گروه آناتومی با مباحثی که ابتدا به صورت تئوری در رابطه با آناتومی سرگردن، دستگاه عصبی و دستگاه بینایی و شنوایی تدریس شده آشنا میگردد.

آموزش عملی بافت شناسی :

دانشجو در طی ۲ جلسه بطور عملی از طریق اسلاید بافت شناسی به سرپرستی استادان و دستیاران گروه آناتومی با مباحثی که ابتدا به صورت تئوری در رابطه با بافت شناسی دستگاه عصبی و دستگاه بینایی و شنوایی تدریس شده آشنا میگردد.

آموزش عملی فیزیولوژی اعصاب :

دانشجو در طی یک..... جلسه بطور عملی از طریق آموزش تئوری و عملی با استفاده از وسایل مربوط به معاینات عصبی از جمله چراغ قوه ، چکش ، سوزن ، پنبه به سرپرستی استادان و دستیاران گروه فیزیولوژی با مباحثی که ابتدا به صورت تئوری در رابطه با فیزیولوژی دستگاه عصبی تدریس شده آشنا میگردد.

شرایط اجراء

امكانات آموزشی بخش

- مولاژ، جسد و برش های طبیعی برای آناتومی
- عكس های X-Ray, MRI, CT و Plastination برای آناتومی
- اسلايد های بافت شناسی برای بافت شناسی دستگاه های عصبی و بينایی و شنوایی
- وسایل مربوط به معاینات عصبی از جمله چراغ قوه، چکش، سوزن، پنبه برای فیزیولوژی دستگاه عصبی.

آموزش دهندگان

- اعضاء هیئت علمی و دستیاران گروه علوم تشریحی و فیزیولوژی

منابع درسی

اطلس آناتومی: Sobotta, CIBA, Rohen, McMinn And CD & DVDs in Department of Anatomical Sciences:

اطلس بافت شناسی: De Fiore

ارزشیابی

ارزشیابی عملی آناتومی و بافت شناسی:

- امتحان بصورت اسکی (OSCE) برگزار خواهد شد و در هر ایستگاه از تصاویر رادیوگرافی، MRI, CT scan و مولاژهای مورد بحث و جسد و برش ها و اسلايد بافت شناسی استفاده می گردد.
- سوالات مطرح شده به صورت علامت گذاری شده توسط فلش و علامت مشخص بر روی مولاژ، جسد، رادیوگرافی، MRI, CT Scan و اسلايدهای بافت شناسی می باشد.

ارزشیابی عملی فیزیولوژی:

امتحان به صورت تئوری برگزار خواهد شد

ارزشیابی برنامه:

- استفاده از ابزارهای نه گانه به منظور ارزشیابی برنامه ادغام

نحوه محاسبه نمره کل

- مبحث آناتومی ۱۵ از ۲۰ (آناتومی سروگردن ۷ نمره، آناتومی اعصاب ۶ نمره، آناتومی بینایی و شنوایی ۲ نمره)
- مبحث بافت با احتساب کوئیز ۳/۳ از ۲۰
- مبحث فیزیولوژی ۱/۷ از ۲۰

مقررات

- حداقل نمره قبولی ۱۰
- با توجه به اهمیت آموزش عملی حضور دانشجو در تمام ساعات در گروه پیش بینی شده در آزمایشگاه الزامی می باشد، در صورتی که دانشجو به دلیل موجه حد اکثر تا ۲ جلسه نتواند در ساعت مقرر در آزمایشگاه شرکت کند با هماهنگی قبلی باید با سایر گروه ها در آزمایشگاه جبرانی شرکت نماید

تنظیم کننده: دکتر نام آور، دکتر طلایی، دکتر کتابچی

مسئول درس دکتر نام آور